



## Откъс от „Трескав блян” на Джордж Р. Р. Мартин

Сейнт Луис,  
април 1857

Абнър Марш рязко удари по бюрото на рецепцията с хикориновия <sup>1</sup> си бастун, за да привлече вниманието на служителя.

- Имам среща с някой си Йорк - каза той. - Джош Йорк. Така се казва. Имате ли някой с това име?

Рецепционистът беше старец с очила. Той подскочи, стреснат от почукването, обърна се и изгледа посетителя с усмивка.

- Бре, че т'ва е капитан Марш - изрече той дружелюбно. - От поло'ин година не съм ва виждал, капитане. Чух за нещастieto ви де. Ужасно, наистина ужасно. Тука съм от тридесет и шеста, а не съм виждал такъв лед по реката.

- Да не ви пука - отвърна Абнър Марш раздражено.

Той очакваше подобни подхвърляния. „Домът на плантатора” беше популярен хотел сред моряците. Дори самият той често бе вечерял тук, преди да настъпи онази сурова зима. След ледения заповор<sup>2</sup> се държеше настрана, и то съвсем не само заради цените. Обичаше храната в „Домът на плантатора” също колкото ненавиждаше редовните посетители: кормчии, капитани, боцмани, всякакви моряци, стари приятели и стари врагове, всички от които бяха наясно с негодите му.

Абнър Марш не търсеше нечие съжаление.

- Просто кажи в коя стая е Йорк - каза той с тон, нетърпящ възражение.

Рецепционистът поклати глава нервно.

- Няма да намерите господин Йорк в стаята му, капитане. В трапезарията е, нагъва.

- Сега? По това време? - възкликна Марш и хвърли един поглед на помпозния часовник зад рецепцията, разкопча месинговите копчета на палтото си и извади своя златен джобен часовник. - Има десет минути до полунощ - добави той, невярващ на очите си. - И нагъва?

---

1

*Хикори - дърво с твърда дървесина от семейство Орехови.*

2

*Леден заповор - термин в речното корабоплаване. Използва се, когато реката е замръзнала напълно и плавателните съдове останат в капан.*



- Да, господине, нагъва. Господин Йорк сам си знае кога и не е от ония, на които мо'е се възразява, капитане.

Абнър Марш прочисти гърлото си шумно, прибра часовника, извърна гръб, без да продума, и тръгна с големи, тежки крачки към добре обзаведеното лоби. Той беше едър мъж, но съвсем не и търпелив, нито пък свикнал с делови срещи в полунощ. Въртеше бастуна си отривисто, сякаш нямаше никакви проблеми, сякаш все още беше същият онзи човек отпреди. Трапезарията изглеждаше почти толкова просторна и пищна, колкото салон<sup>3</sup> в голям параход: полилеи от шлифовано стъкло, полирани медни лампи, маси, покрити с фин бял лен, изящни порцеланови и кристални съдове. В нормален час всички столове щяха да са заети от пътешественици и моряци, но сега нямаше никой и повечето лампи не светеха. Марш реши, че от късните срещи все пак има някаква полза: поне нямаше да търпи чуждото съчувствие.

Недалеч от кухненската врата двама негри сервитьори си шушукаха. Марш не им обърна внимание и продължи към далечния край на залата, където един добре облечен непознат вечеряше сам. Той вероятно чу, че някой приближава, но дори не погледна, понеже беше зает с порцелановата си паница и супата лъже-костенурка<sup>4</sup> в нея.

Кройката на дългото му черно палто издаваше, че не е моряк. Вероятно беше от източните щати или дори чужденец. Имаше едро телосложение, макар и да отстъпваше на Марш. Както беше седнал, изглеждаше по-висок, но със сигурност не притежаваше неговата физика. Отначало капитанът взе господина за старец заради бялата му коса. Щом се приближи обаче, забеляза, че тя всъщност е бледоруса, а лицето на непознатия - почти момчешко. Йорк беше гладко обръснат. На издълженото му, студено лице нямаше нито мустаци, нито бакенбарди, а кожата му беше бледа като косата. Марш реши, че дланите му са също като на жена. Той почука на масата с бастуна. Покривката заглуши звука и го превърна в деликатен повик за внимание.

- Вие ли сте Джош Йорк? - попита капитанът.

Господинът вдигна очи и погледите им се срещнаха. Абнър Марш запомни този миг до края на дните си. Беше погледнал в очите на Джошуа Йорк. Всичките му мисли, всичките му кроежи потънаха за миг във водовъртежа на неговия взор. Младеж и старец, конте и чужденец, всички тези епитети изчезнаха в същата секунда. Остана само Йорк, самият той, изпълнен с власт, блян, могъщество.

---

3

*Салон - главната каюта за първа класа в кораб.*

4

*Лъже-костенурка – супа, направена от телешки мозък, очи, рога и други части на главата, която ресторантьорите в миналото са представяли за приготвена от костенурка. Целта е била да се продаде отпадъчният материал от животното.*



Очите на Йорк бяха сиви, но на бледото му лице изглеждаха изумително тъмни. Зениците му бяха също като връхчета на игли, тлеещи в черно. Те пронизаха Марш и нахлуха в неговата душа. Сивото около тях беше живо, движеше се като мъгла над реката в тъмна нощ, когато бреговете и светлините чезнат, когато на света не остава нищо освен кораба ти, реката и белите валма. В този думан Абнър Марш забеляза нещо. Виденията се появяваха за миг пред зора му и веднага се разсейваха. Сред бялата пàра надничаше пронизателен ум, но в нея витаеше и звяр, мрачен и смразяващ, окован, ала гневен и беснеещ. Смях, самота, коварни страсти. Всичко това се таеше в погледа на Йорк, но най-силното чувство, което излъчваше, беше сила, чудовищна сила, сила безмилостна и неумолима като леда, скършил бляновете на Марш. Някъде сред мъглата той почувства как ледените блокове се носят бавно, бавно. Чу как корабът му се разбива, а с него - и всички надежди. Капитанът никога не бе отмествал поглед пръв пред когото и да било. Ръката му стисна бастуна толкова силно, че се уплаши да не го счупи, но накрая не издържа и извърна очи. Господинът сложи супата настрана, махна и каза:

- Капитан Марш, очаквах ви. Моля ви, седнете.

Гласът му притежаваше приятен тембър, изтънченост, спокойствие.

- Добре - отвърна капитанът непривично тихо.

Той дръпна стола от другата страна на масата и се отпусна на него.

Марш беше грамаден мъж, висок около шест фута и с тегло от почти триста паунда<sup>5</sup>. Лицето му имаше червендалест оттенък, а черната си брада капитанът не бръснеше, за да прикрива сплескания си нос и многобройните брадавици. Дори това обаче не можеше да му помогне. Имаше славата на най-грозния мъж, плаващ по реката, и знаеше това. В тежкото синьо капитанско палто с два реда месингови копчета изглеждаше внушително и страшно. Очите на Йорк обаче сякаш погълнаха цялата му напереност. Марш реши, че господинът е фанатик. И друг път беше виждал очи като тези. Носеха ги безумците, проповедниците, хвърлящи адска жупел, бе ги забелязал и у един мъж на име Джон Браун в проклетия Канзас. Марш не искаше да си има нищо общо с фанатици, проповедници, аболиционисти <sup>6</sup> и трезвеници.

---

5

*Приблизително 182 см и 140 кг. Един фут е равен на 30,48 см, а 1 паунд - на ок. 0,45 кг.*

6

*Аболиционист - поддръжник на движението за освобождение на афроамериканците в САЩ.*